

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์  
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน และศึกษาถึงความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของ  
อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

#### การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน  
12 แห่งๆ ละ 1 คน ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. มหาวิทยาลัยเกริก
3. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
4. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
5. มหาวิทยาลัยพายัพ
6. มหาวิทยาลัยรังสิต
7. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
8. มหาวิทยาลัยสยาม
9. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
10. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
11. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
12. มหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน  
ทั้ง 12 แห่ง โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (ประคอง กรรณสูต,  
2528) ดังนี้

$$n = N/1 + Ne^2 \quad (\alpha = 0.05)$$

n = กลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่จะยอมรับได้ ( $\pm 5$ )

แทนค่า กลุ่มตัวอย่างของอาจารย์

$$\begin{aligned} n &= 4028/1 + 4028 \cdot 0.05^2 \\ &= 364 \end{aligned}$$

แทนค่า กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษา

$$\begin{aligned} n &= 111249/1 + 111249 \cdot 0.05^2 \\ &= 398 \end{aligned}$$

นำจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้มาเทียบอัตราส่วน จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์และนักศึกษาจำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	อาจารย์		นักศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	696	63	16,991	61
มหาวิทยาลัยเกริก	84	10* (8)	4,406	16
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	234	21	6,472	23
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	295	27	13,481	48
มหาวิทยาลัยพายัพ	268	24	6,407	23
มหาวิทยาลัยรังสิต	648	59	10,375	37
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	311	28	10,002	36
มหาวิทยาลัยสยาม	324	29	12,634	45
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	369	33	14,516	52
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวฯ	107	10	813	10* (3)
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	525	47	10,855	39
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	167	15	4,342	16
รวม	4,028	366	111,249	406

\* ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างจะต้องไม่ต่ำกว่า 10 คน

## การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

### 1. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น มี 2 ชุด คือ

#### 1.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย เอกชน

(ภาคผนวก ก.) ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของห้องสมุด เป็นคำถามประเภทกำหนดคำตอบให้ ประกอบด้วยคำถาม 3 ข้อ คือ

1. สถานภาพของห้องสมุด
2. สายการบังคับบัญชา
3. จำนวนบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุด เป็นคำถามประเภทกำหนดคำตอบให้ ประกอบด้วยคำถาม 3 ข้อ คือ

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด
2. บุคลากรผู้รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด
3. งบประมาณในการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด และเป็นคำถามประเภทประมาณค่า

จำนวน 1 ข้อ คือ รูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อต่างๆ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุด เป็นคำถามประเภทประมาณค่า ประกอบด้วยคำถาม

- 1 ข้อ คือ ปัญหาในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุด



## 1.2 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน

(ภาคผนวก ข. ) ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์  
ห้องสมุด เป็นคำถามประเภทประมาณค่า  
ประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ คือ

1. ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์  
ประเภทสื่อการพูด
2. ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์  
ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์
3. ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์  
ประเภทสื่อโสตทัศน
4. ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์  
ประเภทสื่อเหตุการณ์พิเศษ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด  
เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบ เขียนข้อเสนอแนะ  
ได้อย่างเสรี

## 2. การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับผู้บริหารห้องสมุด อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร ซึ่งมีได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เนื่องจากได้รับการยกวิทยฐานะ เป็นมหาวิทยาลัยภายหลังปีการศึกษา 2537 โดยทำการทดสอบแบบสอบถามเป็นจำนวนร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่างจริง คือ ทดสอบกับอาจารย์ จำนวน 37 คน และทดสอบกับนักศึกษา จำนวน 41 คน ในวันที่ 23 มกราคม 2538

นำผลที่ได้จากการทดสอบมาปรับปรุงแบบสอบถาม คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน ตอนที่ 2 ข้อที่ 3 งบประมาณ โดยถามเกี่ยวกับเงินงบประมาณของห้องสมุดซึ่งไม่เปิดเผย จึงตัดคำถามข้อนี้ออกไป คงเหลือแต่เพียงที่มาของงบประมาณที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดเท่านั้น

## การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ถึง 10 มีนาคม 2538 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความกรุณาจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออกจดหมาย ถึงผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเอกชน 12 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการ ตอบแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามพร้อมด้วยจดหมายส่งให้แก่ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเอกชน 11 แห่ง ด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากผู้บริหารห้องสมุดในการแจก และรับแบบสอบถามคืนจากอาจารย์และนักศึกษา โดยเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทำการแจกแบบสอบถาม ให้แก่อาจารย์และนักศึกษาที่มาเยี่ยมชมและรับคืนแบบสอบถาม เมื่ออาจารย์และนักศึกษาค้นนั้น มาคืนหนังสือที่เคาน์เตอร์ยืมคืน ซึ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนส่วนใหญ่จะให้ยืมหนังสือได้ ประมาณ 2 สัปดาห์ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงขอรับแบบสอบถามของผู้บริหารห้องสมุดและแบบสอบถาม สำหรับอาจารย์และนักศึกษาจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคืนด้วยตนเอง

สำหรับมหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทาง ไปรษณีย์และมีวิธีการแจกและรับคืนแบบสอบถามของอาจารย์และนักศึกษา เช่นเดียวกับ มหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ แต่ได้แนบซองซึ่งพิมพ์ชื่อและที่อยู่ของผู้วิจัยและปิดแสตมป์ เรียบร้อย สำหรับส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์โดยตรง

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้บริหารห้องสมุดครบทั้ง 12 ชุด และได้รับ แบบสอบถามคืนจากอาจารย์ จำนวน 265 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 72.40 และได้รับ แบบสอบถามคืนจากนักศึกษา จำนวน 312 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 76.85 ของแบบสอบถาม ที่ส่งไปทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากอาจารย์และนักศึกษาจำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	อาจารย์		นักศึกษา	
	ส่ง	รับคืน	ส่ง	รับคืน
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	63	51	61	45
มหาวิทยาลัยเกริก	10	10	16	13
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	21	16	23	20
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	27	15	48	32
มหาวิทยาลัยพายัพ	24	5	23	4
มหาวิทยาลัยรังสิต	59	45	37	31
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	28	20	36	32
มหาวิทยาลัยสยาม	29	21	45	34
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	33	23	52	46
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวฯ	10	10	10	10
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	47	35	39	29
มหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์	15	14	16	16
รวม	366	265	406	312

## การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1. แยกแบบสอบถามที่ได้รับคืนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารห้องสมุด กลุ่มอาจารย์ และกลุ่มนักศึกษา
2. ทำการแจกแจงความถี่และวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและคำอธิบายประกอบ ดังนี้
  - 2.1 ตอนที่ 1 ตอนที่ 2 ข้อ 1-3 ของแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารห้องสมุด โดยการหาค่าร้อยละ
  - 2.2 ตอนที่ 2 ข้อ 4 และตอนที่ 3 ของแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารห้องสมุด และตอนที่ 1 ของแบบสอบถามสำหรับอาจารย์และนักศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตีความหมายของค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อ ดังนี้

5 = 4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
4 = 3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
3 = 2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
2 = 1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
1 = 1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด
0 = 0.00	หมายถึง	ไม่มีการจัดการ ไม่มีปัญหา ไม่พึงพอใจ

- 2.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจระหว่างกลุ่มอาจารย์และนักศึกษา โดยการหาค่า T-test โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05



หลังจากนั้น นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการบรรยายประกอบตาราง  
ในบทที่ 4 และสรุปผลการวิจัยในบทที่ 5